

Πῶς βρέθηκε καὶ ὑψώθηκε ὁ Τίμιος Σταυρὸς

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Δύο φορές τὸν χρόνο ἐορτάζει πανηγυρικὰ ἡ Ἐκκλησία μας τὸν Τίμιον Σταυρόν. Μία γιὰ τὴν ἀνεύρεσή του τὴν 6ην Μαρτίου τοῦ 326 μ.Χ. καὶ μία κατὰ τὴν Ὑψωσὴ του τὴν 14ην Σεπτεμβρίου, στὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, πού ὑπάρχει μέχρι σήμερα.

Τὸ σημαντικό, καὶ ὄχι πολὺ γνωστόν, στὸν διπλὸν αὐτὸν ἐορτασμὸν εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἀποκαλύπτεται ἄλλο ἓνα μέγα μυστήριον τῆς ἀπερίγραπτης ἀγάπης τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ μάλιστα κατὰ τὴν θεία λατρεία, πού ἐνώνει τὴν γῆ μὲ τὸν οὐρανό.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἐκφράζει ἐπιγραμματικὰ τὴν σωτηρία τοῦ ἐκπεσμένου ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον παίρνει ἀπὸ τὴν Κόλαση τῆς πτώσεώς του καὶ τὸν θρονιάζει πάλι μέσα στὸ Παράδεισο τῆς αἰώνιας ἀγάπης.

Πιο συγκεκριμένα, παίρνει μὲ τὴν σταυρική του θυσία τὸν προδότη Ἰούδα τὸν Ἰσκαριώτη, πού ἀντιπροσωπεύει ὅλην τὴν προδοσία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ τὴν ἀμέτρητη ἀγνωμοσύνη του ἔναντι τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, καὶ ὁδηγεῖ σὲ ἄλλον Ἰούδα, ἐπίσης Ἑβραῖον, πού ἔγινε ὁδηγὸς στὴν ἀνεύρεση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ φανερώνει τὴν μεταστροφή καὶ τὴν μετάνοια τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν πορεία του

στην αγιότητα. Όπως ακριβώς έγινε και με τον δεύτερον αυτόν Ιούδα, που πίστεψε, μετανόησε και έγινε Χριστιανός με το όνομα Κυριακός. Αργότερα έγινε κληρικός και Επίσκοπος Ιεροσολύμων, μετά τον Πατριάρχη Μακάριον, και αφού μαρτύρησε, μαζί με την μητέρα του Άννα, μπήκε στο Άγιολόγιον της Εκκλησίας και η έτήσια μνήμη του εορτάζεται την 28ην Οκτωβρίου.

Το «Συναξάρι» της ημέρας αυτής αναφέρει: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Κυριακοῦ τοῦ φανερώσαντος τὸν Τίμιον Σταυρόν, ἐπὶ τῆς Βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου καὶ Ἑλένης τῆς αὐτοῦ μητρός». Καὶ γιὰ τὴν μητέρα τοῦ Ἁννα, ποὺ γιορτάζει τὴν ἴδια μέρα:

«Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἡ μήτηρ τοῦ Ἁγίου Κυριακοῦ Ἁννα, λαμπάσι φλεχθεῖσα καὶ ξεσθεῖσα ἐτελειώθη».

Καὶ λίγα γιὰ τὸν βίον του: «Ὁ Ἅγιος Κυριακός, πρώην Ἰούδας, μετὰ τὴν φανέρωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἐπίστευσε, ἐβαπτίσθη Χριστιανός καὶ έγινε, ὅπως προαναφέραμε, Επίσκοπος Ἱεροσολύμων καὶ ἔζησε ὡς τὶς ἡμέρες τοῦ εἰδωλολάτρη αὐτοκράτορα Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτη. Αὐτὸς ὅταν ἔφθασε στὰ Ἱεροσόλυμα, μετὰ τὴν ἐκστρατεία του κατὰ τῶν Περσῶν, ἔμαθε γιὰ τὸν Ἅγιον Κυριακὸν τί ἦταν καὶ τί έγινε καὶ τὸν διέταξε αὐστηρὰ νὰ θυσιάσῃ στὰ εἰδωλα. Ὁ Ἅγιος, ὅμως, ἀρνήθηκε ἀποφασιστικὰ καὶ ἤλεγξε με τὸλμην τὴν εἰδωλολατρία τοῦ Ἰουλιανοῦ. Τότε ἐκεῖνος διέταξε νὰ τοῦ κόψουν τὸ δεξί του χέρι, διότι καθὼς εἶπε: «Πολλὲς ἐπιστολὲς ἔχει γράψει τὸ χέρι αὐτό, με ἀποτέλεσμα νὰ ἀπομακρυνθοῦν πολλοὶ ἀπὸ τὰ εἰδωλα τοῦ Δωδεκαθέου». Ὑστερα διέταξε νὰ ρίξουν λιωμένο μολύβι μέσα στὸ στόμα τοῦ Ἁγίου, ποὺ ὁμολογοῦσε καὶ δοξολογοῦσε τὸν Χριστὸν καὶ στὴ συνέχεια τὸν ἔβαλαν οἱ δῆμιοι μπρούμυτα σὲ πυρακτωμένη σιδερένια κλίνη, ποὺ ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ ὄργανα βασανισμοῦ τῶν Χριστιανῶν.

Ὅταν ἦλθε ἡ μητέρα του, ποὺ εἶχε γίνει καὶ αὐτὴ πιστὴ Χριστιανή, στὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου τοῦ παιδιοῦ της, ὁ Ἰουλιανὸς διέταξε νὰ τὴν κρεμάσουν ἀπὸ τὰ μαλλιά καὶ νὰ σκίζουν τὸ κορμί της με σιδερένια νύχια, ποὺ ἦταν κι αὐτὸ ἄλλο ἓνα ἐργαλεῖο βασανισμοῦ τῶν Χριστιανῶν, καὶ αφού τὴν ἔκαιγαν με ἀναμμένες λαμπάδες, παρέδωσε τὸ πνεῦμα της στὸν Κύριον.

Ὑστερα ἔρριξαν τὸν Ἅγιον Κυριακόν, σὲ ἓνα μεγάλο καμίνι, τὸν ἐθανάτωσαν με ζήφος, κόβοντας τὸ κεφάλι του».

Ἡ ἀνεύρεση καὶ ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ποὺ εἶναι ἡ σημαία τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, έγινε με τρόπον θαυμαστὸν καὶ ὑπερθαύμαστον ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Ἑλένην τὴν Ἰσαπόστολον, ποὺ εἶχε μεταβῆ γιὰ προσκύνηση στοὺς Ἁγίους Τόπους καὶ με τὴν ρητὴν ἐντολὴν τοῦ γιοῦ της αὐτοκράτορα Κωνσταντίνου νὰ βρῆ τὸν

Τίμιον Σταυρόν, τὸν ὁποῖον εἶχαν ἐξαφανίσει οἱ ἀντίχριστοι Ἑβραῖοι καὶ οἱ εἰδωλολάτρες.

Εἶχαν ρίξει καὶ τοὺς τρεῖς σταυροὺς σὲ ἓναν βαθὺ λάκκον καὶ τὸν σκέπασαν μὲ χῶματα καὶ πέτρες καὶ πολλὰ σκουπίδια. Ἐκεῖ ἔμεινε ὁ Τίμιος Σταυρὸς γιὰ περισσότερα ἀπὸ τριακόσια χρόνια.

Ὅταν ἡ Ἁγία Ἑλένη μὲ τοὺς συνοδοὺς της ἄρχισε τὶς ἔρευνες, μία νεαρὴ Ἑβραιοπούλα ὁδήγησε τὴν Βασιλομήτορα στὸν Ἰούδα, πού ἔμενε στὰ Ἱεροσόλυμα, διότι ἐκεῖνος ἐγνώριζε ἀπὸ τοὺς παλαιότερους τὴν τοποθεσία, ὅπου εἶχαν ρίξει τοὺς τρεῖς σταυροὺς. Ἐκεῖ μάλιστα φύτευε κάθε χρόνο μόνον τοῦ καὶ τὸ εὐωδιαστὸ «βασιλικὸ χόρτο», αὐτό, πού λέγεται καὶ σήμερα βασιλικός.

Πῆγε, λοιπόν, ἡ Ἁγ. Ἑλένη στὴν τοποθεσία αὐτὴ καὶ πρὶν δώσῃ ἐντολὴ νὰ ἀρχίσουν οἱ ἀνασκαφές, γονάτισε καὶ προσευχήθηκε θερμὰ στὸν Χριστόν. Μόλις ὅμως σηκώθηκε στὰ πόδια της καὶ πρὶν νὰ πεῖ μία λέξη, ἔγινε μέγας σεισμός, μόνον στὸ σημεῖον αὐτό, καὶ τὸ ἔδαφος σχίστηκε σὲ μεγάλο βάθος.

Τότε ἄρχισαν ἀμέσως οἱ ἀνασκαφές καὶ σὲ λίγη ὥρα βρέθηκαν καὶ οἱ τρεῖς σταυροί, πρὸς γενικὴν κατάπληξιν ὅλων τῶν παρισταμένων.

Ὅλοι ἔκλαιγαν ἀπὸ χαρὰ καὶ ἄλλοι δόξαζαν τὸν Θεὸν καὶ προσεύχονταν. Ἡ στιγμὴ ἦταν μοναδικὴ καὶ πανίερη. Καθάρισαν τοὺς τρεῖς σταυροὺς ἀπὸ τὰ χῶματα, μολονότι, βρέθηκαν σὲ ἓνα κοίλωμα τῆς γῆς καὶ ἦταν καλὰ προστατευμένοι. Δὲν ἤξεραν ὅμως ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἦταν ὁ Σταυρὸς ἐπάνω στὸν ὅποιον σταυρώθηκε ὁ Χριστός. Ἐκεῖ κοντὰ βρισκόταν σὲ μία καλύβα μία ἐτοιμοθάνατη γυναίκα, πού ἔπασχε ἀπὸ χρόνια ἀσθένεια. Ἡ Ἁγ. Ἑλένη σκέφθηκε ἀμέσως ὅτι ὁ πραγματικὸς Τίμιος Σταυρὸς θὰ θεράπευε ἀμέσως τὴν γυναίκα, ἐὰν τῆς ἔβαζαν πάνω της τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου. Ἔτσι ἔβαλαν διαδοχικὰ τοὺς δύο πρώτους σταυροὺς, ἀλλὰ χωρὶς κανένα ἀποτέλεσμα. Μόλις ὅμως ἔβαλαν στὸ σῶμα της τὸν τρίτον Σταυρόν, ἡ ἐτοιμοθάνατη γυναίκα ἔγινε ἀμέσως καλὰ καὶ σηκώθηκε στὰ πόδια της.

Ἔτσι ἀποδείχτηκε ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ πραγματικὸς Τίμιος Σταυρὸς. Καὶ ὅπως γράφει καὶ ὁ Εὐθύμιος Ζυγαβηνὸς στὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου ὑπῆρχε καὶ ἡ μικρὴ σανίδα μὲ τὴν ἐπιγραφὴ «I.N.B.I.» (Ἰησοῦς Ναζωραῖος Βασιλεὺς Ἰουδαίων), πού εἶχε βάλει ὁ Πόντιος Πιλάτος.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνεύρεση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἡ Ἁγ. Ἑλένη, ἔχτισε (στὸν Γολγοθὰ τὸν Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως καὶ στὴν συνέχεια τὸν Ναὸν τῆς Γεννήσεως στὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ καὶ τὸν Ναὸν τοῦ Ὁρους τῶν Ἑλαίων. Καὶ ὅταν ὁ Πατριάρχης Μακάριος ἔστησε τὸν Τίμιον Σταυρὸν στὸν ναὸν τοῦ Πατριαρχείου γιὰ

προσκύνηση ἀπὸ τὸν πιστὸν λαόν, ἦταν ἡ 14η Σεπτεμβρίου τοῦ 326 καὶ γι' αὐτὸ καθιερώθηκε ἀπὸ τότε νὰ ἐορτάζεται τὸ γεγονός τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ἡμέραν αὐτήν.

Τὴν ἴδιαν ἡμέρα ἐορτάζεται καὶ ἡ δευτέρα Ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, πὺ ἔγινε ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Ἡράκλειον (628 μ.Χ.), ὅταν ἐνίκησε τοὺς Πέρσες, οἱ ὁποῖοι εἶχαν κλέψει τὸν Τίμιον Σταυρὸν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα. Σήμερα τὸ μεγαλύτερον τεμάχιον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ διασώζεται στὸν Ἅγιον Ὅρος, στὴν 1. Μονὴ Ξηροποτάμου.

Ἡ ἀνεύρεση καὶ ἡ ὕψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ εἶναι ἀσφαλῶς μέγα γεγονὸς τῆς παγκοσμίας ἱστορίας, διότι ἀφορᾷ στὸ σύνολον τῆς ἀνθρωπότητος, ἀνεξαρτήτως ἂν δὲν ἔχουν ἀκόμα ἀποδεχθῆ τὴν Χριστιανικὴ Πίστη καὶ δὲν γνωρίζουν ὅλοι τὴν ἀλλαγὴ πορείας τῆς ἱστορίας.

Ἰδιαίτερα, ὅμως, εἶναι κορυφαῖον γεγονὸς στὴν Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἐπιβεβαιώνει καὶ ἐπισφραγίζει τὴν δωρεὰν τῆς σωτηρίας σὲ ὅλον τὸν κόσμον καὶ καλεῖ ἀδιαλείπτως κάθε ἄνθρωπον νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν ἀληθινὴν πατρίδα τοῦ Παραδείσου. Δὲν εἶναι ἀπλῶς συμβολικὴ καὶ ἐνδεικτικὴ ἡ μεταστροφή τοῦ Ἰούδα, πὺ ἔγινε Χριστιανὸς καὶ Ἅγιος Μάρτυς τῆς Ἐκκλησίας, ὡσὰν νὰ ἀποπλύνη τὴν προδοσίαν τοῦ ἄλλου Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτη, πὺ παρέδωσε τὸν Θεάνθρωπον στοὺς σταυρωτὲς του. Καὶ εἶναι τοῦτο μέγα δίδαγμα γιὰ κάθε ἄνθρωπο, πὺ ὅσον καὶ ἂν ἔχει πέσει στὸ ἔσχατον ἄκρον τῆς ἀμαρτίας, ὅπως ὁ Ἰσκαριώτης, μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ διανύσῃ τὴν ἀπόστασιν μεταξὺ ἀμαρτίας καὶ σωτηρίας, μεταξὺ προδοσίας καὶ μετανοίας, πὺ δὲν ἔκανε ὁ πρῶτος Ἰούδας, ἀλλὰ ἀγγονίσθηκε μέσα στὴν ἀπελπισίαν του. Αὐτὴ ἡ μέγιστη μεταστροφή τοῦ δευτέρου Ἰούδα εἶναι ὁ αἰώνιος καὶ ἐμπράγματος ἀντίλαλος τῆς προσευχῆς τοῦ Θεανθρώπου τὴν ὥρα τῆς θυσίας του, ὅταν παρεκάλεσε τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ εἶπε γιὰ τοὺς σταυρωτὲς του τὸν λόγον τῆς ὑψιστῆς συγνώμης γιὰ ὅλους τοὺς ἀρνητὲς του, ἄρα καὶ τοῦ Ἰούδα:

— «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι» (Λουκ. ΚΓ' 34).

Κλείνοντας τὶς λίγες αὐτὲς γραμμὲς γιὰ τὸν ἐορτασμὸν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, θὰ θέλαμε νὰ ἀναφέρουμε τὸν σχετικὸν λόγον ἐνὸς μακαριστοῦ Γέροντος, πὺ ἔλεγε:

— «Ἡ ὕψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, παιδιὰ μου, δὲν γίνεται μόνον κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς 14ης Σεπτεμβρίου, ἀλλὰ κάθε φορὰ, πὺ μετανοεῖ μία ψυχὴ καὶ πηγαίνει κοντὰ στὸν Χριστόν. Μᾶς τὸ εἶπε ὁ ἴδιος ὁ Θεάνθρωπος: «Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἀμαρτωλῷ μετανοοῦντι» (Λουκ. ΙΕ' 7). Γιατί ἡ Ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ φανερώνει τὸν θρίαμβον τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης καὶ αὐτὸς ὁ θρίαμβος ἀποτελεῖ μεγάλη χαρὰ στὸν οὐρανὸν τοῦ Θεοῦ καὶ γίνεται κάθε φορὰ,

ποὺ μετανοεῖ ἀληθινὰ ἕνας ἄνθρωπος. Γι' αὐτὸ ἅς μετανοοῦμε ὅλοι μας συνεχῶς καὶ ἀληθινά, γιὰ νὰ κυρίαρχη πάντοτε ἡ χαρὰ καὶ στὴν γῆ καὶ στὸν οὐρανόν. Ἀμήν».

Πηγή: agiazoni.gr